

Stulecie złotego 1924-2024

Tags

- [Archiwum wystaw czasowych](#)

Stulecie złotego 1924-2024

20 stycznia-20 kwietnia 2024 r.

Sala Senatorska

Wystawa włączona w Trasę Królewską

[Kup bilet](#)

Z okazji setnej rocznicy wprowadzenia jednolitej waluty w Rzeczypospolitej Polskiej krótko po odzyskaniu niepodległości zapraszamy do obejrzenia ekspozycji czasowej poświęconej polskiemu złotemu i jego historii.

Historia złotego polskiego sięga końca średniowiecza - w XV wieku tak nazywano jednostkę obrachunkową, według której liczone sumy w realnych monetach srebrnych niższych nominałów. Równała się ona 30 groszom. Czerwonymi złotymi natomiast nazywano monety złote - dukaty, których kurs w monecie srebrnej był ruchomy, nierówny złotemu polskiemu.

Pierwsze monety złotowe wybito w 1564 i 1565 roku na Litwie. Nazywano je półkópkami (od wyrażenia "kopa" oznaczającego 60 sztuk). W Polsce złotówki pojawią się 100 lat później za sprawą Andrzeja Tymfa – słynnego dzierżawcy mennic koronnych w okresie panowania Jana Kazimierza. Później monety złotowe bić będą kolejni władcy – Michał Korybut Wiśniowiecki, August III, wreszcie Stanisław August. Utrzymają się one jeszcze w XIX wieku – w Księstwie Warszawskim, Wolnym Mieście Krakowie, Królestwie Kongresowym oraz ziemiach polskich w czasie powstania listopadowego i krótko po nim, do roku 1841.

Reforma polskiej waluty po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku

Gdy w 1918 roku Polska odzyskała niepodległość, należało scalić trzy różne systemy administracyjne i walutowe obowiązujące dotąd w poszczególnych zaborach. Początkowo zachowano wprowadzoną 9 grudnia 1916 roku na terenach okupowanych przez Cesarstwo Niemieckie markę polską, odpowiadającą 100 fenigom, ta jednak szybko po wojnie zdewaluowała się. W wyniku szalejącej inflacji potrzebne były coraz wyższe nominały – w 1923 roku wydrukowano banknoty o nominale aż 10 000 000 marek.

Konieczną reformę skarbową i walutową przeprowadził w 1924 roku ówczesny premier Władysław Grabski. W styczniu 1924 roku rząd wydał rozporządzenie ustanawiające złotego jako nową walutę, zaś Bank Polski jako jej emitenta (28 kwietnia 1924 roku). W marcu tego roku zaprzestano emisji marek, a w kwietniu rozpoczęto bicie nowych monet oraz druk banknotów złotych, poprzedzone wcześniejszymi emisjami próbnymi. Jeden złoty był równy frankowi szwajcarskiemu. Utworzono też Mennicę Państwową. Wymianę marek polskich na złote, w stosunku 1 800 000 do 1, przeprowadzono do końca czerwca 1924 roku. Dzięki reformom Władysława Grabskiego ustabilizowano sytuację gospodarczą Polski, zaś złoty polski był do 1939 roku jedną z najbardziej stabilnych, w pełni wymiennalnych walut.

Source URL: <https://arch.zamek-krolewski.pl/node/2011>